

Briselē, 2017. gada 17. novembrī
(OR. en)

14378/17

Starpiestāžu lieta:
2017/0228 (COD)

TELECOM 296
COMPET 768
MI 835
DATAPROTECT 185
JAI 1049
CODEC 1819

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
K-jas dok. Nr.:	12244/17 TELECOM 213 COMPET 615 MI 637 DATAPROTECT 143 JAI 791 IA 141 CODEC 1407 + ADD 1 + ADD 2 + ADD 3
Temats:	Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par satvaru nepersonizētu datu brīvai aprītei Eiropas Savienībā – politikas debates

Eiropas datu ekonomikas potenciāla pilnvērtīga izmantošana

Lai pabeigtu digitālā vienotā tirgus izveidi un izmantotu Eiropas datu ekonomikas izaugsmes potenciālu, Komisija 2017. gada 13. septembrī publicēja tiesību akta priekšlikumu par satvaru nepersonizētu datu brīvai aprītei (turpmāk "priekšlikums") ¹.

¹ Lai priekšlikums nepārklātos ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu (2016/679/EK), kurā jau ir paredzēta personas datu brīvai aprītei ES, priekšlikums attiecas tikai un vienīgi uz nepersonizētiem datiem. Tas nozīmē, ka jauktu datu kopu gadījumā Vispārīgā datu aizsardzības regula tiks piemērota tai datu kopas daļai, kurā ir personas dati, un šis priekšlikums – tai datu kopas daļai, kurā ir nepersonizēti dati.

Jaunas digitālās tehnoloģijas, piemēram, mākoņdatošana, lielo datu analītika, mākslīgais intelekts un lietu internets, maina mūsu sabiedrību un ekonomiku un rada jaunas iespējas Eiropas iedzīvotājiem, uzņēmumiem un valsts pārvaldei. Dati ir pamatu pamats šīm tehnoloģijām, kuras ir izstrādātas, lai datus apkopotu, pārvaldītu, izplatītu un analizētu. Šīs uz datiem balstītās tehnoloģijas var palielināt efektivitāti, dot iespējas gūt apjomradītus ietaupījumus un veicināt jaunu pakalpojumu attīstību. Tomēr, lai šos pakalpojumus darītu pieejamus visas ES mērogā un lai garantētu, ka vienotais tirgus turpina funkcionēt arī digitālajā laikmetā, ir jānodrošina datu brīva aprīte visā Savienībā.

Dalībvalstis ir apzinājušas virkni jautājumu, kas jārisina, lai pilnvērtīgi izmantotu Eiropas datu ekonomikas potenciālu, un to spektrs sniedzas no atvērtas piekļuves publiskā sektora datiem līdz B2B datu koplietošanai un (atkārtotai) izmantošanai. Vienlaikus tās ir uzsvērušas, ka ir jānodrošina augsts kiberdrošības, uzticamības un datu aizsardzības līmenis. Neformālajā sanāksmē, kas notika Tallinā 18. jūlijā, par telesakaru un konkurētspējas jomām atbildīgie ministri analizēja visu šo jautājumu spektru. Izejas punkts, kas ir arī šā priekšlikuma centrālais jautājums, ir datu brīvas aprītes nodrošināšana, jo jebkuras datu ekonomikas pamats ir efektīva un lietderīga datu glabāšana un apstrāde. Arī Eiropadome ir vairākkārt uzsvērusi, ka ir jārisina datu brīvas aprītes jautājums, un 19. oktobra secinājumos tā aicināja līdz 2018. gada jūnijam panākt politisku vienošanos par šo priekšlikumu.

Šķēršļi, kas neļauj nodrošināt datu mobilitāti Eiropā, un priekšlikumā ietvertie paņēmieni to pārvarēšanai

Komisija kopā ar dalībvalstīm trīs strukturētos dialogos ir apzinājusi četrus galvenos šķēršļus, kas neļauj nodrošināt datu mobilitāti ES. Šie šķēršļi pastāv divās dimensijās:

- 1) šķēršļi, kas neļauj nodrošināt datu mobilitāti pāri ģeogrāfiskajām robežām (juridiski un administratīvi ierobežojumi, kas liek datus glabāt/apstrādāt konkrētā vietā, juridiskā nenoteiktība un uzticēšanās trūkums), un

- 2) šķēršļi, kas neļauj nodrošināt datu mobilitāti starp IT sistēmām (datu apriti starp IT sistēmām).

Šādu šķēršļu rezultātā zūd izaugsmes un inovācijas potenciāls, mazinās darba efektivitāte, rodas nepilnības datu centru nozarē un tirgus izkropļojumi.

Kas attiecas uz ģeogrāfiskajiem šķēršļiem, dažas dalībvalstis savos valsts tiesību aktos ir iekļāvušas prasības, ka datiem, lai tos glabātu vai citādi apstrādātu, ir jāatrodas konkrētā ģeogrāfiskā apgabalā vai teritorijā. Šo prasību rezultātā sadārdzinās uzņēmumu (īpaši MVU) darbība pāri robežām, jo elektroniskie dati ir jāglabā vairākās jurisdikcijās. Turklāt šādi ierobežojumi mazina uzņēmumu izvēles brīvību un grauj konkurenci mākoņpakalpojumu jomā.

Šķēršļi, kas neļauj nodrošināt datu mobilitāti starp IT sistēmām, jo īpaši izpaužas kā lielas izmaksas pakalpojumu sniedzēju maiņas gadījumā, datu pārvešanai vajadzīgais laiks, formāti, kādos dati tiek piegādāti atpakaļ, vai ar dīkstāvi maiņas laikā saistītās iespējamās izmaksas.

Lai šos šķēršļus novērstu, ar priekšlikumu tiek aizliegts Savienībā noteikt ierobežojumus, saskaņā ar kuriem datiem glabāšanas vai citādas apstrādes nolūkā ir jāatrodas konkrētā dalībvalstī, izņemot gadījumus, kad tas tiek pamatots ar sabiedrisko drošību. Vienlaikus šā priekšlikuma mērķis ir nodrošināt, lai dalībvalstīm dati būtu pieejami regulatīvās kontroles vajadzībām, un ar to tiek veicināta kompetento iestāžu likumīgo pilnvaru vispārējā saderība. Saistībā ar digitālā vienotā tirgus izveides pabeigšanu šā priekšlikuma mērķis ir veicināt to, lai vienotais tirgus datu glabāšanas un apstrādes pakalpojumu jomā kļūtu atvērtāks un konkurētspējīgāks. Šis mērķis būtu sasniedzams, nodrošinot, ka likumīgi datus var glabāt un apstrādāt jebkur ES, un nodrošinot, ka darījumdarbības dati nav "ieslēgti" konkrēta pakalpojumu sniedzēja serveros. Rezultātā mazinātos cenas, palielinātos inovācija un attiecīgi – izaugsme, un tāpēc ieguvēji būtu ne vien ES uzņēmumi, bet arī valstu pārvaldes.

Prezidentvalsts aicina ministrus apspriest šo dosjē.

Apspriežamie jautājumi

1. Paturot prātā patlaban notiekošo datu revolūciju un to, ka ir jāpalielina uzticēšanās datu glabāšanai un apstrādei visā vienotajā tirgū, – kā vislabāk varētu panākt to, ka jūsu valsts pārvalde (izmantojot konkurētspējīgāku un atvērtāku datu glabāšanas un apstrādes pakalpojumu tirgu) gūst pēc iespējas lielāku labumu no šī priekšlikuma?
2. Kā jūs ierosinātu izmantot Eiropas un valstu līmenī pastāvošos sadarbības mehānismus, lai atvieglotu ātru un efektīvu datu apmaiņu regulatīvās kontroles nolūkā?
3. Vai piekrītat, ka priekšlikuma definīcijas un izņēmumi (sabiedriskā drošība) ir samērīgi un atbilstīgi, lai radītu vēlamu ietekmi? Vai jūs prognozējat, ka radīsies konkrētas situācijas, kad datu atrašanās vietas ierobežojumi būs vajadzīgi un samērīgi, bet saskaņā ar priekšlikuma esošo redakciju tos nebūs iespējams noteikt?
